

ZADANIE

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov: Obec Vinica

Sídlo: Cesta slobody 466/44, 991 28 Vinica

IČO: 00 319 678

DIČ: 2021173264

Telefón: 047/ 48 91 397, 0918 984 087

E-mail: starosta@vinica.sk, obec@vinica.sk

Webová stránka: www.vinica.sk

Základné údaje:

1. Názov územnoplánovacej dokumentácie - **Územný plán obce Vinica**
2. Obstarávateľ: Obec Vinica, Cesta slobody 466/44, 991 28, Vinica
3. Spracovateľ zadania: Obec Vinica – orgán územného plánovania
4. Poverený obstarávaním: Ing. Andrej Mojžiš, odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie územných plánov, preukaz reg. č. 350 Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR, tel: 0948 031 546, email: andrej.mojzis@gmail.com
5. Dátum spracovania Správy o stave územnoplánovacej dokumentácie – september 2024. Správa o stave ÚPD bola prerokovaná na 5. zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Vinici konaného dňa 30.9.2024. Obecné zastupiteľstvo súhlasilo so Správou o stave ÚPD a uznesením č. 54/V-2024 zo dňa 30.9.2024 schválilo začatie obstarávania územnoplánovacej dokumentácie Územný plán obce Vinica podľa zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní.

Dátum spracovania zadania: November 2024

Schvaľovacia doložka:

Obec Vinica ako orgán územného plánovania v zmysle § 6 zákona č. 200/2022 Z.Z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov uznesením č.....zo dňa..... schvaľuje Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Vinica.

Vo Vinici dňa
(pečiatka a podpis)

Ing. Kristián Baksa
starosta obce

OBSAH

1. Priemet územia obce	4
2. Dôvody obstarania územného plánu obce	5
3. Určenie hlavných cieľov a princípov územného rozvoja obce vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja regiónu	6
3.1. Hlavné ciele a princípy	6
3.2. Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj	7
4. Identifikáciu hlavných problémov a stretov v území obce	7
5. Požiadavky na riešenie vyplývajúce z demografických, sociálnych, ekonomických a environmentálnych potrieb obce	15
5.1. Základné demografické údaje a prognózy, tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva	15
5.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva	16
5.3. Domový a bytový fond	16
5.4. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania	17
5.5. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja občianskej a sociálnej vybavenosti, zdravotníckych a sociálnych služieb	17
5.6. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja školstva	18
5.7. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja športu a rekreácie	18
5.8. Požiadavky a tendencie rozvoja ekonomickej a hospodárskej oblasti	18
5.9. Požiadavky na riešenie rozvoja miestnych systémov dopravy a na zabezpečenie technickej vybavenosti a civilná ochrana obyvateľstva	19
5.10. Požiadavky na zabezpečenie ochrany prírody a krajiny ekologickej stability a ochrany a využiteľnosti prírodných zdrojov	22
5.11. Požiadavky na zabezpečenie ochrany a starostlivosti životného prostredia a na zabezpečenie adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy	23
6. Hlavné požiadavky na územie obce z hľadiska priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia	25
6.1. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia a požiadavky na riešenie územia obce Vinica	25
6.2. Požiadavky z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	26
7. Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva	26
8. Požiadavky na rozsah a obsah riešenia	27
8.1. Požiadavky na obsah územného plánu obce	27
8.2. Požiadavky na spôsob spracovania územného plánu obce	28
8.3. Požiadavky na metodiku a minimálny požadovaný rozsah a usporiadanie údajov záväznej textovej časti územného plánu	29
8.4. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby	30
9. Informáciu o potrebe vypracovania variantného návrhu riešenia	30

1. Priemet územia obce.

Základné údaje o obci:

Kód obce: 516520
Názov okresu: Veľký Krtíš
Názov kraja: Banskobystrický
Štatút obce: Obec
Prvá písomná zmienka o obci (rok) : 1156
Celková výmera územia obce : 3075,2290 ha
Nadmorská výška stredu obce: 170 m n.n.
Počet obyvateľov (r. 2021): 1775
Hustota obyvateľstva na km²: 58

Riešené územie je vymedzené administratívnym územím obce Vinica v rozsahu katastrálnych hraníc obce Vinica. Nachádza sa v Banskobystrickom kraji v okrese Veľký Krtíš, od okresného mesta je vzdialená 26 km a od mesta Šahy 19 km. Situovaná je v strede bývalej hontianskej župy, medzi Balážskymi Ďarmotami a Šahami pod kopcami Krupinskej planiny v Ipeľskej kotline v plytkej doline Veľkého potoka. Obec a jej okolie sa vyznačuje vynikajúcimi klimatickými a pôdnymi podmienkami pre vinič hrozňorodý a tradičnou výrobou vín. Patrí do stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, ktorá je jednou z najstarších oblastí pestovania viniča na Slovensku.

Terajšiu obec tvoria bývalé osídlenia: Stredný, Horný Nek, Kostolica a Leklinec. Východorímsky cisár, Konštantín v jednej zo svojich písomností spomína názvy maďarských kmeňov, medzi nimi Nek, ktorému bolo zverené stráženie hraníc. Nek ako obec je spomínaná najskôr v roku 1135, kedy sa objavila na zozname obcí listiny kráľa Vojtecha II. Obec Vinica je stredoveká pevnosť z 12.-13. storočia. Vznikla zlúčením Dolnej Vinice a Hornej Vinice. Jej pomenovania boli: Nekiye (1920), Vinica (1948); maďarsky Nyék, Ipolynyék. Bola poľnohospodárskou obcou. Od roku 1994 v zmysle zákona o používaní jazyka národnostných menšín, úradný názov obce je Vinica - Ipolynyék.

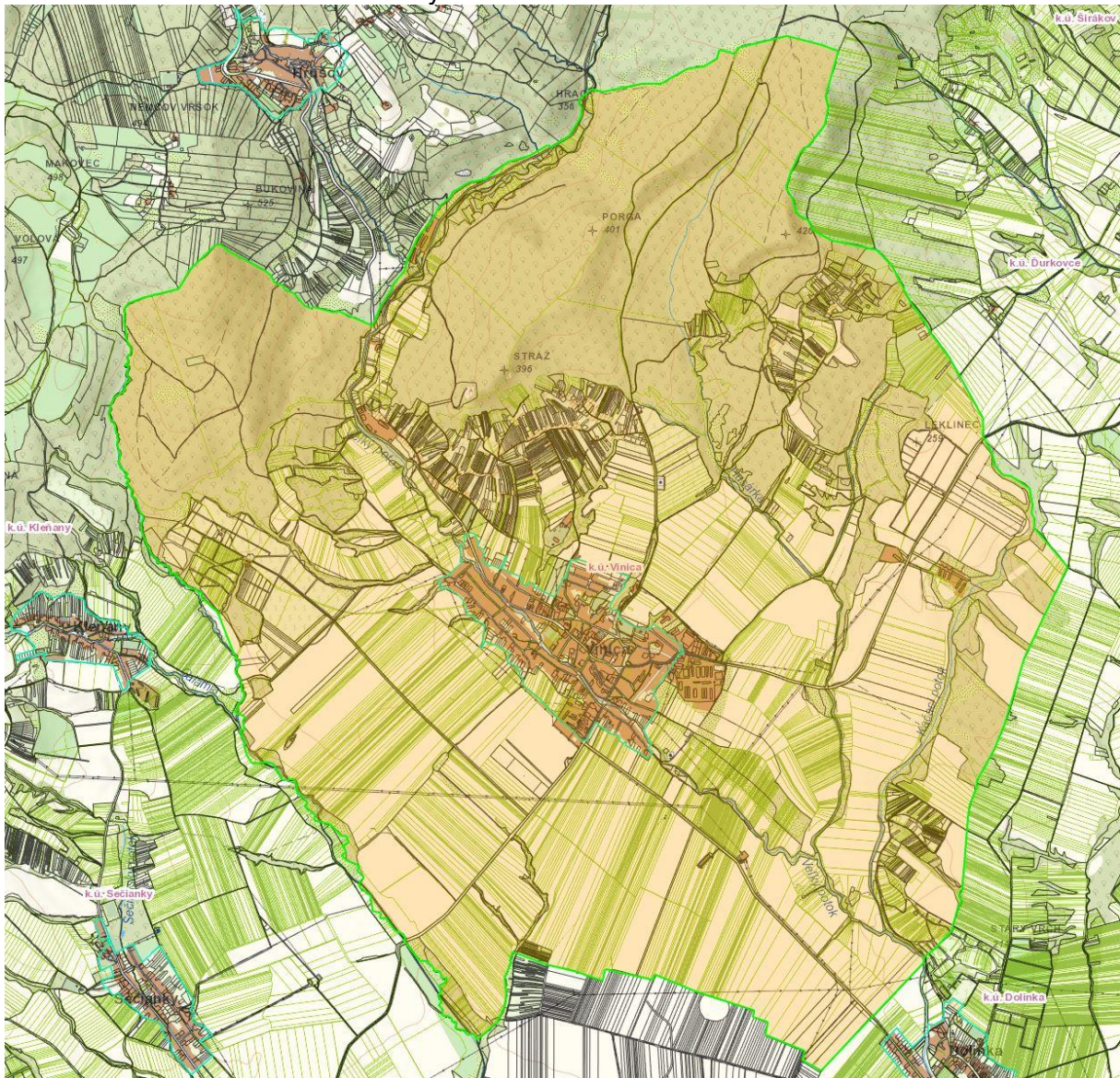
Obec má charakter strediskovej obce, disponuje dostatočným počtom podnikateľských subjektov v rôznych odvetviach. Okrem tradičného poľnohospodárstva a spracovania poľnohospodárskych produktov tu pôsobia najmä podnikatelia ponúkajúci služby, ale prítomný je aj výrobný sektor.

Urbanistickým členením je obec tvorená skupinovou štruktúrou ulíc rozvíjajúcich sa od centrálnej časti. Architektúra obce zodpovedá vývoju poznačenému politickými zmenami v priebehu 20. storočia a súvisiacimi zmenami jej charakteru. Pôvodná zástavba bola typická prízemnými objektami prevažne so štvorcovým pôdorysom. Nová štruktúra objektov je tvorená 2-3 podlažnou zástavbou s väčšou hmotou priečelí v uličných pohľadoch s plochou alebo sedlovou strechou. Dominantami obce je zachovaná sakrálna stavba (rímskokatolícky kostol „Štefana kráľa“).

Riešené územie hraničí s nasledovnými obcami a ich katastrálnymi územiami obcí: Hrušov, Čelovce, Ďurkovce, Kamenné Kosihy, Dolinka, Balog nad Ipľom, Veľká Ves nad Ipľom, Sečianky, Kleňany.

Obec z hľadiska budúceho rozvoja vyvíja snahy o budovanie modernej, ekonomicky, sociálne a kultúrne sa rozvíjajúcej sa obce v kvalitnom a ekologicky zdravom životnom prostredí a v prostredí priaznivom k rozvoju pracovných príležitostí pre svojich obyvateľov (*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica – PHSR, 2022 - 2030, Komunitný plán sociálnych služieb obce Vinica, 2023 -2030*).

Obrázok č.1: Vymedzenie hranice riešeného územia

Zdroj: Katastrálna mapa 2024

2. Dôvody obstarania územného plánu obce.

Obec nemá spracovaný ÚPN-O ani územnoplánovací podklad, ktorý by koncepčne usmerňoval jej urbanistický rozvoj. Preto hlavným dôvodom je obstarania územného plánu obce (ÚPN-O) v súlade so zákonom č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ÚP“) a Vyhlášky č. 392/2023 Z.z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia (ďalej len „Vyhláška“) ako základný podklad pre ďalší rozvoj obce Vinica.

Dôvodom pre obstaranie ÚPN-O je potreba posúdiť a overiť súčasné smerovanie územného rozvoja v obci Vinica vo vzťahu k smerovaniu celého vidieckeho regiónu Hont a overiť podmienky zmien a navrhnúť možné riešenia vybraných problémov a javov na území obce, ktoré môžu ovplyvniť alebo podmieniť priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia.

Podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vinica – PHSR, 2022 – 2030 a Komunitný plán sociálnych služieb obce Vinica, 2023 -2030.

Zadanie pre vypracovanie dokumentácie Územného plánu obce Vinica bude po schválení Obecným zastupiteľstvom obce Vinica základným zadávacím dokumentom, ktorý stanoví hlavné ciele a požiadavky, obsah, rozsah a formu spracovania územnoplánovacej dokumentácie obce v súlade so zákonom o ÚP.

3. Určenie hlavných cieľov a princípov územného rozvoja obce vyplývajúce z Koncepcie územného rozvoja regiónu.

3.1. Hlavné ciele a princípy.

Hlavným cieľom ÚPN-O je navrhnuť vyvážený a trvalo udržateľný územný rozvoj obce Vinica z hľadiska demografických, sociálnych a ekonomických východísk podmieňujúcich územný rozvoj, z hľadiska rozvoja dopravnej a technickej infraštruktúry, ochrany životného prostredia a ochrany prírody, navrhnuť sídelný rozvoj funkčných zložiek s dôrazom na ďalšie funkčné zložky: sídelná štruktúra, dopravná a technická vybavenosť, výroba a životné prostredie s určením ekonomického, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho potenciálu s ohľadom na limity a obmedzenia rozvoja v území.

Hlavnými princípmi vyplývajúcimi z postavenia obce Vinica vyplývajúce z Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja sú:

- podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov okolitých vidieckych obcí a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby a zohľadňovať regionálne národopisné špecifiká,
- územie obce Vinica považovať za vidiecku oblasť s vinohradníckym zázemím, kde je potrebné riešiť problémy ako: nedostatočná dopravná dostupnosť, nízka podpora sociálnej stabilizácie mladej generácie, slabé možnosti pri vytváraní viacgeneračných pracovných možností, rozvoja remesiel a miestnych originalít, nedostatočná úroveň pri rozširovaní technickej infraštruktúry ako sú: vodovod, kanalizácia, miestne komunikácie, ekologické vykurovanie a pod.,
- podpora udržateľného cestovného ruchu, vidieckej turistiky, agroturistiky a nadväzujúcich služieb v rekreačných a krajinárskych vhodných lokalitách, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity a zveladenie kultúrneho dedičstva,
- vyriešiť a skvalitniť rozvoj vidieckeho priestoru obce, ako jeden prosperujúci, atraktívny, kultúrny, integrovaný, podporovaný funkčnou infraštruktúrou a dostupnou občianskou vybavenosťou harmonicky spojenou s vidieckym sídlom pri využívaní jeho dostupného potenciálu (prírodný, kultúrny, ekonomický, sociálny...).

Cieľmi riešenia územného rozvoja obce Vinica, ktoré vyplývajú zo zásad, väzieb, vzťahov, stavieb vo verejnom záujme, krajinnej infraštruktúry vo verejnom záujme a ďalších konkrétnych požiadaviek na riešené územie obce sú:

- zosúladiť obsah a rozsah územného plánu obce Vinica s platnou územnoplánovacou legislatívou,
- rešpektovať a rozpracovať v riešení ÚPN O vyššiu nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu - Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja resp. Koncepciu územného rozvoja regiónu Banskobystrického kraja (KÚRR),
- systematicky a nepretržite vytvárať podmienky pre udržateľný územný rozvoj obce Vinica tak, aby územie bolo využívané efektívne, bezpečne, ekonomicky, esteticky, eticky a demokraticky s ohľadom na prírodné, historické a kultúrne dedičstvo, ochranu a kvalitu životného prostredia a kvalitu života obyvateľov,
- stanoviť podmienky (regulatívy a limity) pre efektívnu a udržateľnú štruktúru osídlenia so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej a sídelnej štruktúry a dostupnosť verejnej dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry,

- vytvoriť podmienky pre efektívne a udržateľné využívanie prírodných zdrojov v území s prihliadnutím na ochranu a trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej pôdy a ochranu lesných pozemkov pred ich využívaním,
- vytvoriť kvalitné nediskriminačné podmienky pre život obyvateľstva tak, aby nedochádzalo k vytváraniu priestorovo segregovaných alebo separovaných lokalít s koncentráciou generačne reprodukovanej chudoby vrátane podmienok na ich odstránenie,
- dbať na zachovanie a rozvoj historického a kultúrneho dedičstva,
- zachovať a zlepšiť životné prostredie, zachovať biodiverzitu a vytvárať ekologickú stabilitu a konektivitu aj v súvislosti s adaptáciou na zmenu klímy, ochranu prírody a ochranu a tvorbu krajiny,
- zlepšovať a zachovávať vzhľad miesta a krajiny,
- uplatniť vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia,
- rešpektovať a zohľadniť vzťahy a väzby na susedné obce a ich rozvoj v rámci riešenia širších väzieb,
- navrhnuť cyklotrasy v rámci katastra obce a ich prepojenie s okolitými susednými katastrami.

Špecifické ciele návrhu rozvoja územia obce Vinica v rámci územného plánu obce sú formulované nasledovne:

- overiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce Vinica s dôrazom na krajinu ako komplexný systém priestoru, polohy, georeliéfu a všetkých ostatných vzájomne funkčne prepojených hmotných prvkov, prirodzených aj vytvorených a pretvorených človekom a javov v krajine vyplývajúcich z ich väzieb, ktorý je výsledkom vzájomného pôsobenia prírodných a ľudských procesov, faktorov a činností, je priestorom pre existenciu ľudí a ostatných organizmov v ich súlade tak, aby bola zabezpečená rozmanitosť prírodného, kultúrneho a historického dedičstva a zachovaná ekologická rovnováha,
- navrhnuť hmotovo-priestorovú štruktúru zo snahou o čo najcitlivejšie zakomponovanie funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce v symbióze urbanizovaného a krajinného prostredia,
- navrhnuť systém verejnej dopravy s cieľom skvalitnenia dopravnej infraštruktúry aj s ohľadom aj na budovanie cieľového turistického miesta v rámci širšieho regiónu,
- stanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, ako aj ďalších zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, ochranu kultúrohistorických hodnôt,
- navrhnuť reguláciu s rešpektovaním únosnosti krajiny, jej limitov a potenciálov (priestorové, ekologické, kultúrno -historické limity a limity ochrany prírody) s priemetom do regulácie v územnom pláne obce za účelom riadenia územného rozvoja, stavebných a iných antropogénnych činností v území, ako základný nástroj pre usmerňovanie a koordinovanie všetkých činností človeka.

3.2. Požiadavky na riešenie vyplývajúce zo záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj.

Záväzná časť Územného plánu Veľkého územného celku Banskobystrický kraj bola vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z.z. v znení VZN BBSK č. 4/2004, č.6/2007, č.14/2010, č.27/2014 a č.55/2024.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia.

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry.

- 1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry
 - 1.6.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

- juhoslovenskú rozvojovú os: Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Šahy - Veľký Krtíš - Lučenec (v úsekoch Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Dudince ako komunikačno - sídelnú os), na území Banskobystrického kraja,
- 1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
 - 1.7.2. zachovať ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
 - 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
 - 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
 - 1.8. V oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce - vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,
 - 2.1.2. prednostne využívať existujúce priemyselné a poľnohospodárske areály a brownfieldy formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,
- 2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
 - 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
 - 2.2.4. rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
 - 2.2.6. rešpektovať kvalitnú poľnohospodársku pôdu v kraji ako základný pilier potravinovej bezpečnosti regiónu. Zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, a to už v rámci územnoplánovacej činnosti.
 - 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd v kraji a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.
- 2.4. Regionálny rozvoj
 - 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
 - 2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
 - 3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,
 - 3.2.2. v území záhradkárskych a chatových osád prednostne zachovať ich pôvodný charakter a funkciu.
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
 - 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do zastavaného územia obcí a bezprostredného okolia obcí,
 - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

- 3.6. Umiestňovanie stavieb a využívanie územia za účelom rekreácie, turizmu a prechodného ubytovania v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v územiach s 3. až 5. stupňom ochrany predovšetkým na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajinej oblasti Poľana, Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina, v lokalite Banská Štiavnica s technickými pamiatkami okolia (UNESCO) umožniť len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie v zmysle regulatívu 1.11.
- 3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.
- 3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu, regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- 4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a prírodný park,
- 4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
 - 4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia, mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier.
- 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability, biocentrá, terestrické a hydrické migračné koridory, interakčné prvky, pufrovacie zóny, genofondové lokality, chránené nelesné a lesné biotopy.
- 4.6. Rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou.
- 4.8. Zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.

- 4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10. Rešpektovať najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu a mimo lesné pozemky mimo zastavaného územia obce ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice). Rozvoj smerovať najmä formou intenzifikácie zastavaného územia, rozvoj mimo už zastavaného územia je možný len v nevyhnutých prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.
- 4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- 4.17. V blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nerozširovať a nezakladať nové rekreačné alebo obytné územia.
- 4.18. Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
 - 5.6.5. podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.
- 5.7. Zabezpečiť ochranu evidovaných a výskumom potvrdených archeologických nálezísk a lokalít, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.10. Podporovať ochranu
 - hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,
- 5.11. Zabezpečiť ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií, kúpeľné parky, krajinné štruktúry vo voľnej krajine a pod.)
- 5.12. Zabezpečiť obnovu a zachovanie urbanisticky a architektonicky hodnotných areálov kalvárií, ako výrazného krajinnno-urbanistického prvku územia v súčasnej krajinskej štruktúre.
- 5.13. Zabezpečiť ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických,

- architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine,
- 5.14. Rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.15. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia územia kraja.
- 5.16. Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.
- 5.18. V súlade s platnou legislatívou rešpektovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja zásady ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie, údržbu a regeneráciu:
- historického pôdorysu a parcelácie,
 - objektovej skladby,
 - výškového a priestorového usporiadania objektov,
 - charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
 - morfológie terénu archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry
- 6.1.29. rezervovať priestor pre výhľadovú trasu južnej rýchlostnej cesty R7 v trase hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš - Lučenec,
- 6.1.44. rešpektovať koridor pre rýchlostnú cestu R7 v úsekoch Čaka - Veľký Krtíš a veľký Krtíš - Lučenec, na území Banskobystrického kraja,
- 6.1.46. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. až III. triedy v zmysle platnej legislatívy a siete T1 prednostne umiestňovať mimo telesa ciest,
- 6.1.47. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- 6.1.53. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich šírkové usporiadanie podľa STN a v zastavanom území miest a obcí rešpektovať a zachovať existujúce šírkové usporiadanie ciest I. triedy v príslušných kategóriách podľa STN.
- 6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy
- 6.10. V oblasti integrácie druhov dopravy na území kraja umiestňovať zastávky a prestupové body podľa jednotlivých kategórií
- 6.10.4. Do kategórie D sa zaraďujú:
- významnejšie nácestné zastávky PAD bez možnosti prestupov - zastávky v centrách obcí s významnejším obratom cestujúcich,
Na území kraja medzi ne patrí: Vinica.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. Vodné hospodárstvo
- 7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný privod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblasťové a skupinové vodovody Stredoslovenskej a Východoslovenskej vodárenskej sústavy,
- 7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
- 7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd), a to prioritne kanalizačné systémy, alebo ich časti prekrývajúce sa s aglomeráciami na plnenie záväzkov

- nad 10 000 EO a nad 2 000 EO, výstavbu čistiarní odpadových vôd (ČOV) v kanalizačných systémoch do 2 000 EO v prípadoch ak už je vybudovaná stoková sieť min. na 80 % a kanalizačné systémy do 2 000 EO nachádzajúcich sa v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd. Ostatné kanalizačné systémy (obce) riešiť priebežne,
- 7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov
- a) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach nad 2.000 EO,
 - b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,
 - c) výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia,
 - d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV,
- 7.1.12. v súlade s Vodným plánom Slovenska zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území, prednostne realizovať zmeny súčasnej krajiny štruktúry a krajiny pokrývky s cieľom zníženia povrchového odtoku z územia, identifikovať a eliminovať plochy, ktoré sú potenciálne najviac náchylné na povodne a najviac sústreďujú zvýšený povrchový odtok,
- 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
- 7.1.15. rešpektovať Vodný plán Slovenska, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipel', Slaná). V súlade s Vodným plánom Slovenska vytvárať územno-technické predpoklady na:
- ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení,
 - úpravu odtokových pomerov, ktoré spomalia odtok vôd do vodných tokov, zvýšia retenčnú kapacitu územia,
 - úpravu vodných tokov, ich nevyhnutnú opravu a údržbu, prípadne ich revitalizáciu,
 - výstavbu zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd,
 - zadržiavanie dažďových zrážok v urbanizovanom prostredí, znižovanie odtoku vody v urbanizovanej krajine t.j. zvýšenie infiltrácie - vsakovania do podlažia, zvýšenie výparu - napr. zelené strechy, parky a zelené plochy, vodné prvky (zelená a modrá infraštruktúra), regulovanie odtoku - akumulácia zrážkových vôd, ich sekundárne využitie, regulované vypúšťanie do stokovej siete a/alebo vodných tokov.,
 - spriechodnenie migračných bariér, laterálny vývoj korýt,
 - Udržateľné a efektívne využívanie povrchových a podzemných vôd bez ohrozenia ich množstva a kvality,
 - zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
 - zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
 - pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd.
- 7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.
- 7.2. Zásobovanie elektrickou energiou
- 7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,
- 7.3. Zásobovanie plynom a teplom
- 7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie
- 7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

- 7.3.4. rešpektovať ochranné pásmo ropovodných potrubí - 300 m na obidve strany od krajného potrubia,
- 7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom.
- 7.4. Pošta a telekomunikácie
 - 7.4.2. rezervovať priestor pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov DOK a DON /Harmanec - Ružomberok/.
- 7.6. Odpadové hospodárstvo
 - 7.6.2. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a na kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov,

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.2. Zdravotníctvo
 - 8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier.
- 8.3. Sociálna pomoc
 - 8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobo chorých a zdravotne ťažko postihnutých.
- 8.4. Kultúra
 - 8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovno-vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.
- 9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce zo strategických rozvojových dokumentov kraja.
- 9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako:
 - 9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí,
 - 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov,
- 9.5. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
- 9.8. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.

11. V oblasti zariadení civilnej ochrany

- 11.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. Cestná infraštruktúra

- 1.7. rýchlostná cesta R7 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš – Lučenec,
- 1.21.19. cesta III/2593 Veľká Ves nad Ipľom - Vinica - Kosihovce - x I/75, rekonštrukcia,
- 1.22. cesta I/75 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš - Halič v súbehu výhľadovej rýchlostnej cesty R7, rekonštrukcia, vo výhľade s obchvatmi obcí, pre dopravu vylúčenú z R7,

6. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

6.34. Vinica kanalizácia a ČOV.

7.84. Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny a sprietočením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity.

10. Telekomunikácie

10.2. rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK, DON).

4. Identifikácia hlavných problémov a stretov v území obce.

Požiadavky na spracovanie územného plánu obce sú identifikované na základe analýzy problémov a syntézy údajov o území, strety záujmov v území a potrieb obce Vinica so stručnou charakteristikou priamo v štruktúre textu zadania.

Obec využíva svoju geografickú polohu pod kopcami Krupinskej planiny pre rozvoj cestovného ruchu, rozvoj podnikania a hospodársky rast hlavne vo vinohradníckej oblasti, za podmienok trvale udržateľného rozvoja v kontexte zachovania kultúrnych tradícií a zvykov. V záujme obce je budovať kvalitnú infraštruktúru ponúkajúcu komunikačné, informačné a verejné služby na primeranej úrovni a tiež zlepšiť spoluprácu verejného, podnikateľského i neziskového sektora a obyvateľov obce.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny patrí kataster obce do 1. stupňa územnej ochrany prírody. Návrh územného plánu stanoví reguláciu starostlivosti o tieto plochy smerom k ich revitalizácii s cieľom zachovania krajinného rázu s obnovou pôvodného genofondu. Rizikom neriešenia problémov môže byť rozširovanie plôch na ktorých sa nehnospodári so stratou pôvodnej biologickej a krajinej diverzity a rozširovanie invázií druhov na úkor kvality krajiny.

Z analýzy prostredia obce vyplynuli najdôležitejšie problémy, požiadavky, a strety záujmov obyvateľov obce, ktoré je potrebné riešiť pri spracovaní návrhu územného plánu obce:

- vybudovať verejnú kanalizáciu a ČOV,
- rešpektovať trasu navrhovaného elektrického vedenia VVN 110 kV (jestvujúce vedenie - nová rozvodňa), trasu jestvujúceho a navrhovaného vedenia tranzitného plynovodu, trasa hlavného distribučného VTL plynovodu, trasu jestvujúceho vedenia ropovodu a produktovodu,
- dobudovanie miestnych ciest, chodníkov pre peších a cyklochodníkov,
- dobudovanie sociálnych služieb v obci vzhľadom na demografický vývoj,
- dobudovanie občianskej vybavenosti, nájomných alebo obecných bytov,
- podporovať kultúrne a športové aktivity v obci,
- zvyšovať environmentálne povedomie občanov – informácie o spracovaní biologického odpadu, t.j. kompostovanie a podporovať ekologizáciu územia a ochranu životného prostredia.

V katastrálnom území obce Vinica sa nachádza evidovaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka - Socha sv. Ján Nepomucký, č.2685/1 (ÚZPF) a archeologické náleziska: Konopiská, Lázdky, bývalá hydínová farma, Stráž, Kostolnica, Leklinec a Bohušove lúky, ktoré je potrebné rešpektovať.

Z hľadiska životného prostredia potrebuje obec lepšie využívanie miestnych energetických zdrojov, zlepšenie stavu vykurovania v prospech zlepšenia ovzdušia, zmapovanie malých a stredných zdrojov znečisťovania a protipovodňové úpravy vodných tokov.

Územným plánom obce sa očakáva aj riešenie ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy, podpora poľnohospodárskej výroby vytvorením územných podmienok pre rodinné farmy, ovocinárstvo, vinohradníctvo, spracovanie potravín a remeselnú výrobu.

5. Požiadavky na riešenie vyplývajúce z demografických, sociálnych, ekonomických a environmentálnych potrieb obce.

5.1. Základné demografické údaje a prognózy, tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva.

Východiskovým bilančným rokom sú údaje Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 1.1.2021 mala obec Vinica 1794 obyvateľov (864 mužov a 930 žien), čo predstavuje 4,27 % z celkového počtu 41998 obyvateľov okresu Veľký Krtíš.

Vývoj a prognóza počtu obyvateľov 1996 - 2041

rok cenzu	počet obyvateľov	medzicenzový	
		nárast/pokles	
		absolútne	relatívne
1996	1 937		
2001	1 936	-1	99,95%
2011	1 853	-83	95,71%
2021	1 794	-59	96,82%
2024	1 732	-62	96,54%
2031	1 728	-4	99,77%
2041	1 664	-64	96,30%

Index 10 ročného rastu obyvateľstva: $2011/2001 = 1853/1936 = 0,957$

Index 10 ročného rastu obyvateľstva: $2021/2011 = 1794/1853 = 0,968$

Priemerný Index 10 roč. rastu obyvateľstva: $2021/2001 = 0,963$

Predpokladaný vývoj obyvateľstva do r 2031 $1794 \times 0,963 = 1728$

Predpokladaný vývoj obyvateľstva do r 2041 $1728 \times 0,963 = 1664$

Veková štruktúra obyvateľov v roku 2021

veková kategória	počet	podiel v %	index vitality
predproduktívny vek (0-14)	228	12,71	
produktívny vek (15-64)	1243	69,29	
poproduktívny vek (64+)	323	18	
spolu	1794		70,6

Dosiahnutý index vitality v roku 2021 zaraďoval populáciu obce do typu regresívnej populácie (menej ako 100). Väčší význam sa v súčasnosti pripisuje zmenám vo vekovej štruktúre. Mení sa pomerné zastúpenie hlavných vekových skupín: 0-14, 15-64 a 65 a starší. Dochádza k zrýchleniu procesu starnutia populácie.

Treba počítať so znižovaním početnosti obyvateľov v produktívnom veku. V súčasnej dobe na Slovensku prebieha starnutie populácie najmä zdola. Znamená to, že sa podiel mladého obyvateľstva znižuje kvôli značnému zníženiu pôrodnosti. Čo ale neplatí pre obec Vinica, nakoľko za posledné roky sledovaného obdobia sa zvýšil počet narodených detí. Na druhej strane, vysoký podiel starého obyvateľstva zvyšuje priemerný vek obyvateľstva.

Prirodzený prírastok/úbytok, migrácia - demografické saldo

rok	narodení	zomrelí	prirodzený prírastok	celkový prírastok	migračné saldo
2004	12	18	-6	1	7
2011	16	34	-18	-18	0
2021	21	24	-3	-19	-16
2023	22	27	-5	-16	-11

Počet obyvateľov podľa národnosti k 1.1.2021

	spolu	slovenská	maďarská	česká	rómska	ukrajinská	nezistená
Vinica	1794	318	1415	7	1	2	51

Podľa vzdelanostnej štruktúry obyvateľov má základné vzdelanie ukončených 264 (14,7%), učňovské bez maturity 490 (27,3%), stredné odborné s maturitou 501 (27,9%), vyššie odborné 81 (4,5%) a vysokoškolské 228 (12,7%) obyvateľstva.

Podľa náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev 1573 (86%), evanjelická cirkev a.v. 22 (1,2%), gréckokatolícka 18 (1%), kalvínska 7 (0,4%) a bez vyznania 131 (7,3%) obyvateľstva.

5.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva.

Podľa súčasnej ekonomickej aktivity obyvateľov pracuje 720 (40%), pracujúci dôchodca 106 (6%), na materskej dovolenke 5 (0,3%), rodičovskej dovolenke 27 (1,5%), nezamestnaný 87 (4,8%), žiak a študent 170 (9,5%), dieťa pred povinnou školskou dochádzkou 123 (6,9%), osoba v domácnosti 100 (5,6%) a dôchodca 96 (14,1%) obyvateľov.

Podľa súčasnej ekonomickej aktivity obyvateľov pracuje prevažne v priemysle 205 (23,9%), poľnohospodárstvo a lesníctvo 23 (2,7%), stavebníctvo 49 (5,7%), obchod 110 (12,8%), doprava a skladovanie 45 (5,2%), vzdelávanie, odborné a technické činnosti 59 (6,9%), administratíva, verejná správa, obrana, soc. zabezpečenie 64 (7,5%), zdravotníctvo a sociálna pomoc 33 (3,85%) obyvateľov.

Podľa postavenia v zamestnaní z 327 obyvateľov je 250 (76,5%) zamestnancov, 47 (14,4%) podnikateľov, 30 (9,2%) nezistení.

5.3. Domový a bytový fond.

Domový fond k 1.1.2021

spolu	rodinný dom	bytový dom	iné
722	689	17	16

Bytový fond k 1.1.2021

796	689	91	16
-----	-----	----	----

Štruktúra bytov podľa zásobovania vodou

zo spoločného zdroja	z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu +nezistené
609	84	16	87

Počet bytov podľa splachovacieho záchodu

v byte	mimo bytu	bez	nezistené
641	41	110	2

Štruktúra bytov podľa kúpeľne a sprchovacieho kúta

676	3	115	2
-----	---	-----	---

Štruktúra bytov podľa typu kúrenia:

Ústredné kúrenie diaľkové - 16, ústredné kúrenie lokálne - 266, etážové kúrenie - 220, samostatné vykurovacie teleso - 249, bez kúrenia - 36, iný a nezistený - 9.

Štruktúra bytov podľa zdroja energie využívaného na kúrenie:

Plyn - 425, elektrika - 102, kvapalné palivo - 2, pevné palivo - 227, žiadny - 36, iný a nezistený - 4.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2041 v obci Vinica možno konštatovať, že novým územným plánom má obec zámer zastaviť klesajúci počet trvale žijúcich obyvateľov. Zatiaľ je predpokladaná miera klesajúceho počtu populácie za 10 rokov 60 obyvateľov. Prognóza počtu obyvateľov do roku 2041 je založená na predpoklade nevyhnutnosti stabilizácie súčasného produktívneho obyvateľstva v obci, predpoklade zvýšeného záujmu o bývanie na vidieku a potrebe vytvorenia lepších územných podmienok pre mladé rodiny, pre ktoré dochádzková vzdialenosť za prácou do 20-40 km bude prípustná v porovnaní so životnými podmienkami obce Vinica, ktoré už v súčasnosti vytvárajú kvalitné zázemie pre bývanie a oddych v prostredí modernej vidieckej obce.

Z hľadiska stavu podmienok na bývanie v súčasnosti v štruktúre bývania majú najväčšie zastúpenie rodinné domy vo vlastníctve fyzických osôb a obec disponuje potenciálom bývania v 39 obecných bytoch.

V územnom pláne sa predpokladá vytvorenie podmienok pre stabilizáciu a rozvoj ekonomických aktivít vo využití prírodného a kultúrohistorického potenciálu v prospech poľnohospodárstva, vinohradníctva, rozvoji turizmu, ekoturizmu a cestovného ruchu vo väzbe na daný región.

5.4. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania.

- návrh rozvojových plôch umiestňovať prednostne do zastavaného územia obce, mimo najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a v prípade návrhu rozvoja na chránenej pôde odôvodniť nevyhnutnosť a rozsah záberu v zmysle platnej legislatívy o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy,
- využiť zachovaný stavebný fond v území pre rozvoj funkcie bývania a základnej občianskej vybavenosti,
- zohľadniť pri výbere vhodnej typologickej formy bývania urbanistický charakter prostredia, terénne a priestorové danosti,
- zabezpečiť prípravu pozemkov pre výstavbu rodinných domov v severnej časti zastavaného územia s dopravným napojením zo Slnecnej ulice, respektíve zabezpečiť výstavbu v iných lokalitách s väzbou na súčasné zastavané územie,
- dokončiť výstavbu bytových – 21b.j. (nájomných) domov v centrálnej časti obce s dopravným napojením z Kostolnej ulice,
- pri nových rozvojových lokalitách na bývanie zosúladiť obytné časti s prírodnými a civilizačnými danosťami, rešpektovať princípy sociálnej súdržnosti resp. sociálnej inklúzie a dodržať sociálno- psychologické požiadavky na tvorbu obytného prostredia,
- riešiť vzťah funkčnej zložky bývanie k ostatným funkčným zložkám územia (hlavne rekreácia, zeleň, občianska vybavenosť, technická a dopravná infraštruktúra) a jej funkčno- priestorovej štruktúre,
- uprednostňovať obytnú zástavbu v stavebných medzerách existujúcej zástavby, na nadmerných súkromných pozemkoch (záhradách) aj tesne nadväzujúcich na zastavané územie,
- navrhnuť pozemky pre rodinné domy s minimálnou rozlohou 600m² až maximálne 1000m²,
- uvažovať s nájomným a sociálnym bývaním, v objektoch bývania pripustiť občiansku vybavenosť,
- uplatňovať návrh adaptačných opatrení, predovšetkým pri koncipovaní urbanistickej štruktúry, na zníženie dôsledkov zmeny klímy, elimináciu zmeny mikroklimatických podmienok, zamedzenie prehrievaniu budov a spevnených plôch a hospodárenie so zrážkovými vodami,
- navrhované bytové objekty radiť k prislúchajúcej miestnej komunikácii pozdĺž jednotnej stavebnej čiary, nie je prípustná zástavba bytových objektov v zadných traktoch pozemkov („v záhradách“) obslužených z rovnakej miestnej komunikácie a nepripustiť delenie pozemkov vo vnútornom priestore lokality bez komplexného riešenia celej lokality, vrátane návrhu novej prístupovej komunikácie,
- navrhnuť napojenie územia na sieť cyklistických a peších trás,
- vytvoriť podmienky pre bezpečný pohyb chodcov a navrhnuť sieť chodníkov (min. jednostranných) so zeleným pásom v rámci koridorov cestných komunikácií,
- v lokalitách vyhradených na bývanie nepripúšťať nadmerný chov hospodárskych zvierat (najmä väčších typov HZ - kone, ošípané, hovädzí dobytok),
- neumiestňovať stavby na inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia), v blízkosti vodných tokov a na pobrežné pozemky.

5.5. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja občianskej a sociálnej vybavenosti, zdravotníckych a sociálnych služieb.

Stav - občiansku vybavenosť v obci charakterizujú nasledujúce zariadenia v oblasti administratívy, sociálnych zariadení a služieb, ktoré prevažne kapacitne vyhovujú:

- obecný úrad (17 zamestnancov), v jeho objekte sa nachádza matričný úrad, spoločný stavebný úrad, vysunuté pracovisko ÚPSVR SR a kancelária centier integrovanej sociálno- zdravotnej starostlivosti,
- kultúrny dom (220 stoličiek), v jeho objekte sa nachádza kino (357 stoličiek), knižnica (15000 zväzkov), klub dôchodcov,

- pošta (4 zamestnanci),
- zbrojnica hasičského zboru (2 autá),
- obvodné oddelenie Polície SR,
- ambulancia rýchlej zdravotníckej pomoci, lekáreň u Michala,
- rímskokatolícky kostol a farský úrad,
- dolný a horný cintorín s dvoma domami smútku a 70% zastavanou plochou hrobovými miestami.

Požiadavky:

- navrhnuť dobudovanie kapacít sociálnych zdravotníckych služieb, prípadne riešiť lokalizáciu zariadení občianskeho vybavenia s ohľadom na potreby vyplývajúce z potrieb územia,
- uvažovať s plochami pre rekonštrukciu areálov a objektov existujúcej občianskej vybavenosti.

5.6. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja školstva.

Stav – v obci sa nachádza Základná škola Bálinta Balassiho (s kapacitou 330 žiakov, súčasný stav 120 žiakov) a materská škola (s kapacitou 82 detí, súčasný stav 51 detí), obe s vyučovacím jazykom maďarským. Súčasťou ZŠ je školská jedáleň. Základná škola v obci Vinica je spádová aj pre okolité obce (Dolinka, Kleňany, Sečianky, Veľká Ves nad Ipľom, Kamenné Kosihy, Trebušovce a Ďurkovce). Deti rodičov slovenskej národnosti dochádzajú do základnej školy v susednom Hrušove. Jestvujúce zariadenia školstva v obci kapacitne vyhovujú.

Požiadavky:

- rekonštruovať respektíve rozšíriť jestvujúce športové a oddychové plochy nachádzajúce sa v školských areáloch.

5.7. Požiadavky na zabezpečenie rozvoja športu a rekreácie.

Stav – v obci sa nachádza športový areál s futbalovým a multifunkčným ihriskom. V budove športu je k dispozícii aj obecná posilňovňa a nové exteriérové fitnes zariadenia.

Obec má potenciál v oblasti cestovného ruchu a voľnočasového vyžitia. Existujúci náučný chodník predstavuje zaujímavosti geológie, flóry a fauny Strážskeho boku, význam ochrany prírody a informácie o viniči a vinárstve, ktoré sú príznačné pre obec Vinica.

Požiadavky:

- zachovať, respektíve rozšíriť športové a oddychové plochy nachádzajúce sa v zastavanom území obce (futbalové, multifunkčné a tenisové ihrisko, detské ihriská a ihriská pre mládež vybudované na verejných obecných plochách),
- dobudovať zázemie pre špecifické činnosti (napr. vínnu turistiku, poľovníctvo, letné tábory),
- umožniť umiestňovanie malých prevádzok ubytovania a stravovania v kombinácii s bývaním.
- pre rozvoj individuálnej chatovej rekreácie a rekreačných zariadení určiť vhodné územia v kontakte s už existujúcou rekreáciou, plochy rozptýleného osídlenia,
- vytvárať nové udržateľné pešie, turistické, bežecké a cykloturistické trasy a pri ich rozvoji resp. rozšírení rešpektovať potreby zachovania a rozvoja biodiverzity,
- riešiť rozvoj cykloturistiky s nezaťažением prírodného prostredia hlukom a exhalátmi.
- do voľnej krajiny umiestňovať len zariadenia rekreácie a cestovného ruchu, ktoré sú funkčne závislé na prírodných danostiach, ak to podmienky ochrany umožňujú (športovo-rekreačné zariadenia, náučné, turistické a cykloturistické trasy v prepojení na susedné obce a i.).

5.8. Požiadavky a tendencie rozvoja ekonomickej a hospodárskej oblasti.

Stav – V obci je dostupná široká škála služieb a obchodov. Nachádza sa tu viacero obchodných prevádzok s potravinami, rozličným tovarom, s domácimi potrebami, drogériou, elektrotechnikou, záhradkárskymi potrebami, kúrenárskymi a vodoinštaláčnymi materiálmi, stavebným materiálom, farbami, pohrebná služba, čerpacia stanica a 2 pekárne. Nachádzajú

sa tu 3 reštaurácie a pohostinstvá, 2 zmrzlinárne a cukráreň. Ďalej sú dostupné kadernícke a kozmetické služby, zemné práce, servisné a opravárenské služby, účtovnícke, činnosť záujmových organizácií, ostatná sociálna starostlivosť bez ubytovania a mnoho ďalších. Služby v mnohých prípadoch rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel). Približne sa v obci nachádza 35 subjektov, ktoré prevádzkujú podnikateľské aktivity.

V obci je ďalej prevádzkovaná farma na výkrm hydiny. Veľká časť obyvateľstva obce Vinica sa venuje vinárstvu a výrobu destilátov. Medzi najznámejšie vinárstva obce patria Vinohrady, Vinárstvo Zsigmond a Vinárstvo Csernus.

Požiadavky:

- plochy pre zriadenie nových výrobných území s nenáročnými prevádzkami a najmodernejšou technológiou uvažovať v obmedzenej miere a výlučne na plochách existujúcej resp. zaniknutej výroby,
- výrobné činnosti orientovať na poľnohospodársku malovýrobu, vinohradníctvo, lesníctvo a drobné výrobné a remeselné služby,
- neriešiť hospodárske činnosti, ktoré by mohli svojím charakterom, dopravnými a priestorovými nárokmi a akýmkoľvek znečisťovaním prostredia rušivo vplývať na krajinný, architektonický a urbanistický charakter obce,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi,
- riešiť rozvoj výrobných aktivít a služieb nezávadného charakteru vytvorením ponuky poľnohospodársky nevyužitých objektov,
- pri obnove výrobných plôch v úzkom kontakte s obytnými plochami využiť len ich pôvodnú plochu a od obytnej zóny ich oddeliť krajinnou vegetáciou plošnou, líniovou alebo solitérnou,
- uvažovať s využívaním poľnohospodárskych zariadení a areálov pre rozvoj diverzifikácie výroby v prospech služieb vidieckeho rekreačného a turistického priemyslu s využitím prvovýroby a environmentu v poľnohospodárstve,
- v chránených územiach počítať s osobitným režimom hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov),
- v oblasti terciárneho sektora sa zamerať na rozvoj služieb pre cestovný ruch vo vzťahu k možnostiam ponuky a využívania prírodného prostredia, ktorý je charakteristický kultúrnym a historickým potenciálom a potenciálom existujúcich rekreačných a športových aktivít,
- regulovať umiestňovanie zariadení za účelom reklamy na území obce.

5.9. Požiadavky na riešenie rozvoja miestnych systémov dopravy

a na zabezpečenie technickej vybavenosti a civilná ochrana obyvateľstva.

Obec Vinica je napojená na dopravnú sieť cestami III/2566 Hrušov – Vinica, III/2593 Veľká Ves nad Ipľom - Kamenné Kosihy a III/2596 Vinica – Kosihy nad Ipľom. Dopravná obslužnosť celého zastavaného obytného územia je dostatočne zabezpečená verejnými obslužnými komunikáciami. Verejná hromadná doprava je obsluhovaná autobusovou dopravou s vybudovaným autobusovými zastávkami na cestách III. triedy. Do katastrálneho územia obce nezasahujú žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

V obci je vybudovaný verejný vodovod vo vlastníctve StVS, a.s.. Cez k.ú. prechádza trasa jestvujúceho hlavného skupinového privádzača pitnej vody, trasa navrhovaného hlavného skupinového privádzača pitnej vody (Hrušov - Vinica, vodojem - prepojovacie potrubie Kleňany - Ďurkovce). Obec potrebuje riešiť dobudovanie kanalizácie a tým spojenej modernizácie vybudovanej ČOV. Odpadové vody sú odvádzané do žump, septikov, domových ČOV a sú likvidované individuálne vlastníckymi nehnuteľnosťami.

Centrom obce preteká čiastočne upravený vodohospodársky významný vodný tok Veľký potok, do ktorého pod obcou sú zaústené jeho ľavostranné prítoky - drobné vodné toky

Husárka a Kačací potok. V k.ú. obce sa nachádzajú 3 odvodňovacie kryté kanály v správe Hydromeliorácie, š.p.. Povrchové vody sú odvodňované sústavou rigolov (kanálov), ktoré vyúsťujú do miestnych vodných tokov.

K.ú. prechádzajú trasy jestvujúceho VVN 110 kV a VN 22 kV (č.367, 504) elektrického vedenia s elektrickou rozvodňou 110/22 kV. Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou cez spoločnosť SSE - distribúcia a.s., Žilina.

K.ú. prechádzajú trasy Tranzitného plynovodu s optickým a metalickým káblom (eurostream, a.s.) a trasy VTL plynovodov DN 700, 100, 80 (6,3 MPa) a STL2 plynovodu (300kPa), zdrojom zásobovania obce je RS VTL/STL2 o výkone 1800 m³/h.

K.ú. prechádzajú trasy ropovodu a produktovodu DN 500, 700 s optickým káblom a NN prípojkou (Transpetrol, a.s.)

Požiadavky:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Banskobystrického kraja, do katastrálneho územia Vinica zasahuje koridor navrhovanej rýchlostnej cesty R7 (variant M),
- vyznačiť a rešpektovať hranice ochranného pásma ciest III. triedy mimo sídelného útvaru obce a rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70,
- v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3,
- vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest III. triedy, ich šírkové usporiadanie v zmysle našich vyššie uvedených podmienok;
- navrhnúť šírkové usporiadanie miestnych ciest a dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť v zmysle platnej legislatívy,
- navrhnúť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť,
- cyklistické a pešie trasy navrhnúť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnúť v zmysle platnej legislatívy.
- budovať integrovaný systém verejnej dopravy a posúdiť dostupnosť, vzdialenosti a opodstatnenie umiestnenia zastávok verejnej hromadnej dopravy v riešenom území ,
- navrhnúť kapacitu plôch statickej dopravy s rezervou pre návštevníkov zariadení občianskej vybavenosti,
- odstavné a parkovacie miesta obyvateľov rodinných domov musia byť riešené v rámci súkromných pozemkov s preferenciou garáží ako stavebných súčastí rodinných domov,
- uvažovať s tým, že parkovanie užívateľov zariadení vybavenia a služieb komerčného charakteru musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov,
- pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle príslušnej legislatívy, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- vytvoriť podmienky pre bezpečný pohyb chodcov a podľa možností riešiť popri chodníkoch pásy zelene,
- pozdĺž zberných a obslužných komunikácií riešiť jednostranné chodníky pre peších podľa miestnych pomerov,
- rešpektovať a do územnoplánovacej dokumentácie obce zapracovať strategický dokument "Plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja" (ďalej len PUM BBSK). PUM BBSK z hľadiska integrácie jednotlivých druhov verejnej dopravy na území kraja rozdeľujú zastávky a prestupové body do kategórií A až E. V obci Vinica je navrhovaný prestupový bod kategórie D.
- navrhnúť komplexné riešenie technickej vybavenosti územia,
- umiestnenie inžinierskych sietí viesť mimo telesa cesty a využívať pásy zelene,
- trasa navrhovaných vodovodných a kanalizačných rozvodov musí byť vedená verejným priestranstvom so zachovaním pásma ochrany v zmysle platnej legislatívy s umožnením trvalého prístupu k potrubiu pešo aj mechanizmami,

- v urbanistickej štruktúre navrhnuť koncepciu verejného technického vybavenia územia (zásobovanie vodou, elektrickou energiou a teplom, odkanalizovanie územia, zadržiavanie dažďovej vody v území...) rešpektujúc súčasné trendy riešenia, navrhnuť možnosti zadržania a využitia zrážkových vôd na vlastných pozemkoch,
- zohľadniť existujúce siete technickej vybavenosti, koridory, trasy hlavných vedení a zariadenia technického vybavenia vrátane ochranných pásiem,
- navrhnuť pokrytie potrieb zariadeniami technického vybavenia vo vzťahu k navrhovanému využitiu a organizácii územia s maximálnym využitím vybudovaných sietí,
- dôsledné zabezpečovanie ochrany využívaných vodných zdrojov pitnej vody vyhlásenými a zriadenými pásmami hygienickej ochrany,
- pre využívané vodné zdroje, ktoré nemajú stanovené pásma hygienickej ochrany zabezpečiť túto ochranu stanovením pásiem hygienickej ochrany a stanovením zásad hospodárenia v týchto ochranných pásmach,
- stanoviť potrebu pitnej vody pre existujúcu aj navrhovanú zástavbu v zmysle príslušnej legislatívy a predpisov,
- na hromadné zásobovanie pitnou vodou používať verejný vodovod, ktorý musí byť navrhnutý a vybudovaný v súlade s poznatkami technického pokroku, tak aby bolo zabezpečené dostatočné množstvo zdravotne bezchybnej pitnej vody pre verejnú potrebu,
- navrhnuť rozšírenie verejného vodovodu s cieľom zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou, dobudovanie vodovodnej siete pre súčasný stav a navrhovaný rozvoj obce,
- riešiť splaškovú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd s cieľom predchádzať znečisteniu podzemných a povrchových vôd v území a mimo územie pre súčasný stav a navrhovaný rozvoj obce,
- nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami riešiť aj individuálnymi systémami alebo inými primeranými systémami, ktorými sú najmä vodotesné žumpy a pre riedko osídlené oblasti aj malé čistiarene odpadových vôd s primeraným čistením, aby sa dosiahli environmentálne ciele pre povrchové vody a podzemné vody,
- v rámci odvádzania dažďových vôd z navrhovaných spevnených plôch navrhnuť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území, vody z povrchového odtoku prednostne odvádzať do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiacich zariadeniach,
- do záväznej časti zaradiť potrebu realizácie opatrení na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s vodným zákonom príslušnými predpismi,
- v prípade návrhu nových rozvojových lokalít a zón a ich predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery v území, tieto podmieniť návrh rešpektovaním opatrení, ktoré z analýz vodohospodárskych pomerov územia a ním dotknutých plôch určia podmienky pre zlepšenie vodného režimu v riešenom území,
- ochranu vodných pomerov je vo všeobecnosti nutné zohľadniť zvýšenie ochrany podzemných a povrchových vôd v zmysle platnej legislatívy,
- rešpektovať ochranné pásma vodných tokov v zmysle platnej legislatívy, aby bolo pásmo pobrežných pozemkov ponechané ako bez zásahová zóna slúžiaca pre potreby širších záujmov vodného hospodárstva, aby tieto slúžili ako manipulačný pás pre zabezpečenie prístupu a práce mechanizmov pri vykonávaní správy a údržby jeho koryta, ako priestorová rezerva (pásmo) pre vytváranie a prípadné zmeny koryta toku v nadväznosti na miestnu morfológiu územia a ako priestorová rezerva pre realizáciu protipovodňových opatrení a úprav odtokových pomerov koryta toku,
- v rámci nových rozvojových lokalít v území ohrozovaných vodami vybrežovanými z koryta vodných tokov nutné zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle ustanovení zákona o ochrane pred povodňami až do doby vybudovania príslušných ochranných opatrení, ktoré zamedzia vzniku povodňových škôd pri prechode povodňových prietokov,
- z hľadiska záujmov vodného hospodárstva a protipovodňovej ochrany je pred vyústením vôd z povrchového odtoku do recipientov potrebné uprednostniť ich vsakovanie na mieste

vzniku, resp. riešiť ich dočasnú akumuláciu v retenčných nádržiach s priebežným vypúšťaním do recipientu tak, aby prírastkom ďalšieho nárazového množstva vôd nedochádzalo k zhoršovaniu povodňových situácií v nižšie položenom povodí,

- rešpektovať ochranné pásma odvodňovacích kanálov v zmysle platnej legislatívy,
- rešpektovať trasy, ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických VVN a VN vedení a zariadení,
- návrh rekonštrukcie alebo návrh nových VVN a VN elektrických vedení a nové prípojky k trafostaniciam v zastavanej časti riešiť ako zemné káblové,
- zhodnotiť nároky na zásobovanie elektrickou energiou vyplývajúce z navrhovaného riešenia a navrhnúť spôsob ich zabezpečenia napojením na existujúce vedenia a zariadenia elektrizačnej sústavy,
- rozvod elektrickej energie riešiť ako nový VN a NN zemný káblový rozvod a trafostanice ako kioskové do 630 kVA,
- zásobovanie elektrickou energiou a jej výrobu riešiť aj z obnoviteľných zdrojov energie,
- rešpektovať trasy, ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných VTL a STL plynovodov a zariadení,
- rešpektovať trasy, ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúceho Tranzitného plynovodu, ropovodu a produktovodov a ich zariadení,
- v nových lokalitách uvažovať s vykurovaním plynom, elektrinou cez tepelné čerpadlá, fotovoltiku a iné alternatívne energetické zdroje,
- rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma diaľkových a miestnych telekomunikačných sietí a navrhnúť rozšírenie a rozvoj telekomunikačnej a informačnej siete,
- riešiť napojenie telekomunikačných rozvodov, počítať s dobudovaním optických prístupových sietí pre vyššie služby hlasovej komunikácie a nové služby ISDN a IN,
- pri zmene a uplatnení palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody obecných budov uvažovať v prospech využívania obnoviteľných zdrojov,
- rešpektovať plánované verejnoprospešné stavby dopravnej a technickej vybavenosti v území,
- rešpektovať požiadavky orgánov civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a orgánov hygienickej služby zodpovedajúce platnej legislatíve a riešiť záujmy civilnej ochrany v rozsahu a podrobnosti legislatívy pre spracovanie územného plánu obce,
- spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva zabezpečovať podľa zákona o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a podľa príslušnej vyhlášky o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

5.10. Požiadavky na zabezpečenie ochrany prírody a krajiny ekologickej stability a ochrany a využiteľnosti prírodných zdrojov.

Riešené územie sa nachádza v 1. stupni územnej ochrany prírody. V území sa evidujú zložky Územného systému ekologickej stability okresu Veľký Krtíš v podobe Regionálneho biocentra RBc9 a genofondovej lokality GL17, GL18 a GL38. V rôznom stupni rozptýlenia na trvalých trávnych plochách evidujeme Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a lesné biotopy Ls európskeho a národného významu ako aj výskyt chránených druhov flóry a fauny.

V znení ZaD ÚPN-VÚC Banskobystrický kraj sa v k.ú. nachádza jadrové územie národného významu s jadrovým územím veľkých cicavcov a jestvujúce hydricko-terestrické biokoridory regionálneho významu vodné toky Veľký potok, Husárka, Galomia a špeciálne kultúry - vinice, sady.

Potenciál obce je vo využití prírodných zdrojov a osobitosti krajiny, v revitalizácii krajiny a v zachovaní krajinného rázu obce. Významným potenciálom sú vinice, sady a úžitkové rastliny na existujúcich plochách, zadržanie vody v krajine a zabezpečení protieróznych opatrení.

Požiadavky:

- rešpektovať regionálny a miestny územný systém ekologickej stability (RÚSES, MÚSES) - vytváranie a udržiavanie ÚSES je verejným záujmom,
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do záujmového prostredia bariérovými prvkami, oploteniami, neumiestňovať sem budovy a stavebné zámery,
- v prípade genofondových lokalít, chránených nelesných biotopov, biotopov chránených druhov a mokradi odporúčame vylúčiť do budúcnosti akúkoľvek činnosť, ktorá by mohla mať negatívny dopad na vzácne, chránené a ohrozené druhy a biotopy, ktoré sa tu vyskytujú (výstavba, zalesňovanie, rozorávanie, zmena vodného režimu, znečistenie atď). Optimálne zachovať tradičné spôsoby obhospodarovania kosením a pasením, potláčať sukcesiu odstraňovaním náletových drevín a invázne sa správajúcich rastlín, nevypaľovať trávne plochy a pod.,
- na lokalitách s výskytom významných vodných tokov a ich bezprostrednom okolí (brehové porasty a nadväzujúce vlhké aluviálne lúky) odporúčame nezasahovať do ochranných pásiem vodných tokov (10 m) a celkovo riešiť výstavbu v okolí vodných tokov na aluviálnych, podmáčaných lúkach – mokradiach,
- navrhnúť ekologicky optimálne využívanie územia katastra obce pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na miestnej úrovni,
- rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností, v biotopoch európskeho významu, národného významu a zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
- riešiť zvýšenie ekologickej stability, prípadne obnovu biotickej integrity a biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch s narušeným prírodným, resp. životným prostredím,
- zachovať ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť dlhodobu priaznivú existenčnú podmienku pre biotu vodných ekosystémov,
- uplatňovať účinné krajinnoekologické a technické opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov pri využívaní prírodných zdrojov a kultúrno-historických štruktúr,
- stanoviť mieru a podmienky využitia chránených území, krajiny v ich ochranných pásmach a ostatnej krajiny vrátane hodnotenia kvality a typológie krajiny,
- návrh ekostabilizačných opatrení na zabezpečenie územného systému ekologickej stability,
- riešiť legislatívnu ochranu krajinných prvkov (mimo chránené územia) začlenených do ekologickej siete,
- s dôrazom na zachovanie pohľadových krajinných štruktúr s usporiadanými krajinnými prvkami a zložkami riešiť zamedzenie vzniku vizuálneho smogu v pohľadových líniiach krajiny,
- vyčleniť plochy na náhradnú výsadbu zelene na nových rozvojových plochách a pri návrhoch nových komunikácií navrhnúť dostatok izolačnej zelene,
- riešiť ochranu prírodných zdrojov a ich racionálne využívanie v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny.

5.11. Požiadavky na zabezpečenie ochrany a starostlivosti životného prostredia a na zabezpečenie adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Obec Vinica patrí do oblasti riadenia kvality ovzdušia, čiže územie obce je oblasťou, ktorá si vyžaduje osobitnú ochranu ovzdušia.

V riešenom území sa nachádzajú prevažne malé zdroje znečistenia ovzdušia z lokálnych kúrenísk, sklady surovín a produktov, skládky odpadov. Veľké zdroje znečisťovania ovzdušia sú umiestnené v areáli spoločnosti Domäsko s.r.o. - chov brojlerovej

hydiny. Stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sú umiestnené v spoločnosti EQUUS, a.s. a v spoločnosti VINICA a.s.. Jedná sa chov hospodárskych zvierat a zdroje vykurovania a výroby tepla pre technológie. Obec má vybudovaný obecný vodovod, ale nemá vybudovanú verejnú kanalizačnú sieť s potrebou modernizovania ČOV.

V obci je zavedený jednotný systém nakladania s odpadmi a separovaný zber druhotných surovín do vriec. Vyprodukované komunálne odpady z obce sa zneškodňujú odvozom na riadenú skládku odpadu vo Veľkom Krtíši. Oba zbery zabezpečuje spoločnosť Marius Pedersen, a.s.. Obec má vybudovaný zberný dvor zberné nádoby na vybrané triedy odpadu. Z hľadiska potrieb obce je potrebné hľadanie alternatívnych riešení pre využitie miestnych energetických zdrojov a obnoviteľných zdrojov energie.

Požiadavky:

- pri obytnej zástavbe nenavrhopvať plochy priemyselnej činnosti, ktoré by mohli výrazne ovplyvňovať okolité obyvateľstvo zápachajúcimi látkami, nadmernou prašnosťou, zdrojom hluku a vibrácií. Taktiež v blízkosti obytných zón neumiesťovať možné zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré by mohli výrazne zhoršiť imisnú aj emisnú situáciu,
- venovať pozornosť mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia, vplyv emisnej záťaže z dopravy a parkovacích plôch na okolitú obytnú a rekreačnú zástavbu a korigovať to s výsadbou zelene,
- pri spracovaní návrhu ÚPN je potrebné z hľadiska ochrany ovzdušia rešpektovať a dodržiavať všetky legislatívne požiadavky vyplývajúce z platných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia,
- pri rozvojových plochách zvážiť možnosť využitia alternatívnych zdrojov energie,
- vymedziť a rešpektovať územia s prírodnou rádioaktivitou a radónovým rizikom,
- zohľadniť dodržanie všeobecných ustanovení Zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a k zákonu o odpadoch súvisiacich právnych predpisov (vyhlášok, nariadení a pod.),
- vymedziť a rešpektovať environmentálne záťaže a rešpektovať iné faktory s negatívnym dopadom na kvalitu životného prostredia,
- navrhnuť revitalizáciu a novú výsadbu sídelnej zelene, vrátane funkčnej uličnej zelene, navrhnuť revitalizáciu a doplnenie líniovej zelene mimo zastavaného územia obce, vrátane sprievodnej vegetácie vodných tokov,
- zohľadniť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd pred ich zástavbou,
- v návrhu racionalizovať vplyvy na poľnohospodárskej a lesnej krajine a to aj s dôrazom na legislatívnu ochranu o ochrane a využívaní poľnohospodárskej a lesnej pôdy,
- rešpektovať existujúce vybudované zariadenia potrebné pre hospodárenie s poľnohospodárskou a lesnou pôdou,
- rešpektovať plochy evidované ako zosuvné územia a vymedziť ich ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu v zmysle platnej legislatívy a návrhom nezasahovať do režimu povrchových vôd a navrhnuť opatrenia na úpravu vodných tokov a ochranu pred povodňami,
- do regulácie navrhnuť vodozádržné ochranné a pôdoochranné opatrenia za účelom zachovania zrážkových vôd z povrchového odtoku v území mimo intravilánu obce ako aj ochrany pred záplavami, resp. revitalizácie,
- na odvádzanie dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie vôd z povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby, a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- zabezpečiť výstavbu verejnej kanalizácie a zvýšenie ochrany podzemných a povrchových vôd v danej lokalite všeobecne,
- pri všetkých navrhovaných činnostiach dodržiavať povinnosti ustanovené v Zákone o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ostatných všeobecne platných predpisov v oblasti ochrany verejného zdravia, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií

v životnom prostredí, dodržiavať ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy. Pri nakladaní s odpadmi, hlavne s biologicky rozložiteľnými odpadmi alebo inými zápachajúcimi odpadmi, zabezpečiť, aby nedochádzalo k obťažovaniu obyvateľov obce zápachom.

6. Hlavné požiadavky na územie obce z hľadiska priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia.

6.1. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia a požiadavky na riešené územie obce Vinica.

Obec Vinica patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Veľký Krtíš a Banskobystrického kraja. Okres Veľký Krtíš má rozlohu 848 km² a 41 998 obyvateľov (podľa SODB 2021) s priemernou hustotou 49,5 obyv./km². Obec je situovaná na juhozápadnom okraji okresu. Celková výmera k.ú. obce je 30,75 km² s priemernou hustotou 58 obyv./km². Terajšiu obec tvoria bývalé osídlenia: Stredný, Horný Nek, Kostolica a Leklinec.

Obec má charakter strediskovej obce, disponuje dostatočným počtom podnikateľských subjektov v rôznych odvetviach. Okrem tradičného poľnohospodárstva a spracovania poľnohospodárskych produktov tu pôsobia najmä podnikatelia ponúkajúci služby a prítomný je aj výrobný sektor.

Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska (KURS) obec leží mimo ťažísk osídlenia a rozvojových osí. Sídla mestského charakteru sú od obce Vinica vzdialené: okresné mesto 26 km a Šahy 19 km.

Požiadavky:

- zachovať ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- v oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce - vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.
- zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúci z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity,
- rešpektovať a zachovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine,
- návrhom podporiť rozvoj prirodzených vzájomných väzieb medzi sídlami, ich funkčnú symbiózu pri zachovaní špecifik a identity jednotlivých sídiel,
- navrhnuť rozvoj vidieckeho sídla na princípe podpory rozvoja konkurencieschopného poľnohospodárstva a schopnosti vytvoriť pre obyvateľstvo dostatok pracovných príležitostí mimo agrárneho sektoru a na schopnosti využívania a uplatnenia moderných informačných technológií,
- navrhnuť vo vidieckom priestore obce dobrú dostupnosť k sídelným centráм, budovanie systémov distribúcie pitnej vody, budovanie systémov odkanalizovania s čistiarnou odpadových vôd a budovanie systémov odstraňovania komunálneho odpadu,
- rešpektovať existujúcu regionálnu komunikačnú sieť a zohľadniť širšie regionálne súvislosti, všetky odstavné a parkovacie plochy, ako aj zariadenia dopravnej infraštruktúry na území obce,
- rešpektovať, že územie obce leží vo vinohradníckej oblasti v ktorej je potrebné aby vinohrady sa rozvíjali, zavedenie nových technológií vo vinohradníctve, údržba a výstavba ciest a uličiek vo vinohradoch s ich zapojením do cestovného ruchu.

6.2. Požiadavky z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

V návrhu funkčného využitia rešpektovať štandardizované javy určené *Vyhláškou č. 153/2024 Z.z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov ako sú podľa Prílohy č. 3 - Požiadavky na dátovú štruktúru častí územnoplánovacej dokumentácie* napríklad: štátna hranica, hranica kraja, hranica okresu, hranica obce, hranica katastrálneho územia, hranica zastavaného územia, priestorovo-funkčný celok, priestorovo-funkčná časť, bývanie, vybavenosť, výroba, dopravné vybavenie, technické vybavenie, verejne prístupné priestranstvá, produkčná vegetácia, produkčné vodstvo, ekostabilizačná vegetácia, ekostabilizačné vodstvo, rekreačná vegetácia, rekreačné vodstvo, ťažisko verejného priestoru, významný urbanistický prvok, významný krajinný prvok, líniový a pásmový limit stavby vo verejnom záujme, líniový a pásmový limit krajinej infraštruktúry vo verejnom záujme, líniový a pásmový limit zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme, osobitné územie, územia, pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny.

- pre stanovenie koncepcie územného rozvoja riešeného územia stanoviť resp. vymedziť:
 - priestorovo-funkčné územné celky riešeného územia ako vymedzená časť územia, ktorá bude mať spoločnú priestorovú a funkčnú charakteristiku, a na ktorú sa bude vzťahovať regulácia rozvoja územia,
 - priestorovo-funkčné časti priestorovo-funkčných celkov so špecifickou priestorovou a funkčnou charakteristikou, a na ktorú sa bude vzťahovať regulácia rozvoja územia,
 - stanoviť limity územia a regulácie činností v krajinnom prostredí v minimálnom rozsahu funkčnej a priestorovej regulácie,
- navrhnuť požiadavky na kompozičné formovanie obce ako urbanistického celku (verejné priestory, zelené plochy, uličné riešenia, modrá a zelená infraštruktúra v priestore, vidiecky charakter a pod.)
- navrhnuť funkčné, hmotovo-priestorové, organizačno-prevádzkové a kompozičné vzťahy riešeného priestoru vo väzbe na okolité územie,
- koncepciu priestorového usporiadania navrhovanej štruktúry zamerať na priestorovú proporčnosť, zohľadniť estetické usporiadanie a výrazovú diferenciaciu hmotných prvkov priestorovej štruktúry,
- pri návrhu priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce prihliadať na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia,
- využívať pre účely novej výstavby najmä disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie obce,
- zástavbu s obytnou funkciou (rodinné aj bytové domy) riešiť s nevyhnutnou vybavenosťou pre potreby bývania s ohľadom na kvalitu bývania,
- pri návrhu funkčných území určených na bývanie rešpektovať stanovené ochranné, bezpečnostné a hygienické pásma,
- pri výbere vhodnej typologickej formy bývania je nutné zohľadňovať urbanistický charakter prostredia, terénne a priestorové danosti,
- navrhnuť ťažiskové a iné verejné priestory a vymedziť plochy občianskej vybavenosti v dobrej dostupnosti a vo väzbe na dopravné, cyklistické a pešie prepojenie,
- stanoviť zastavovacie podmienky na umiestnenie jednotlivých funkčných území s určením možného zastavania a únosnosti využívania územia - v minimálnom rozsahu funkčnej a priestorovej regulácie (výška zástavby, stanovenie maximálnej miery zastavania a podielu zelene, regulácia umiestnenia stavieb na pozemku, požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie..) v súlade s platnou legislatívou a predpismi.

7. Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva.

Urbanistickým členením je obec tvorená skupinovú štruktúrou ulíc rozvíjajúcich sa od centrálnej časti. Architektúra obce zodpovedá vývoju poznačenému politickými zmenami v priebehu 20. storočia a súvisiacimi zmenami jej charakteru. Pôvodná zástavba bola typická prízemnými objektami prevažne so štvorcovým pôdorysom. Nová štruktúra objektov je tvorená 2-3 podlažnou zástavbou s väčšou hmotou priečelí v uličných pohľadoch s plochou alebo

sedlovou strechou. Dominantami obce je zachovaná sakrálna stavba (rímskokatolícky kostol „Štefana kráľa“). V k.ú. obce sa nenachádza pamiatkovo chránené územie alebo jeho ochranné pásmo. Situovaná je tu NKP - Socha sv. Ján Nepomucký a evidovaných je sedem sú archeologických nálezísk a je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

Požiadavky:

- rešpektovať ochranu národnej kultúrnej pamiatky jej ochranné pásmo a archeologické náleziska v zmysle platnej legislatívy (Pamiatkový zákon),
- pri územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica. Jeho záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia,
- navrhnuť do zoznamu pamätihodností obce (ľudové domy, sochárske diela, fasády, sakrálna stavby, kaplnky, atď.) - možnosť utvorenia a odborného vedenia evidencie "pamätihodností obce" podľa § 14 odseku 4 pamiatkového zákona. Metodická inštrukcia pre potreby obecných samospráv na spracovanie „Evidencie pamätihodností obce“ bude dodaná na požiadanie KPÚ Banská Bystrica.
- navrhnuť opatrenia na ochranu, obnovu a údržbu v zmysle pamiatkového zákona: urbanistickú štruktúru zástavby; stavebný fond a jeho najstaršie zachované znaky/tvaroslovie, zachovať výškovú hladinu charakteristickej zástavby, proporciu stavieb, nevhodné stavby zastrešenia, zachované aleje i samostatne stojace stromy,
- navrhnuť opatrenia na ochranu a zveľaďovanie kultúrnych a prírodných hodnôt krajiny (vinohrady a sady) vrátane prvkov charakteristického vzhľadu a kultúrno- historického a prírodného dedičstva krajiny,
- rešpektovať a chrániť hodnotné pohľadové smery na prírodné (krajinné) dominanty vytvárajúce charakteristickú prírodnú kulisu územia obce (významná panoráma, významný priehľad, farebnosť a pod.).

8. Požiadavky na obsah a rozsah riešenia.

Obsah územného plánu obce Vinica bude vypracovaný v súlade so zákonom č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ÚP“) a Vyhláškou č. 392/2023 Z.z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia (ďalej len „Vyhláška“).

8.1. Požiadavky na obsah územného plánu obce (§12 Vyhlášky č. 392/2023 Z.z.).

1. Informatívna časť územného plánu obce v textovej časti bude obsahovať:

- a) základné údaje,
- b) širšie vzťahy,
- c) vyhodnotenie doterajšej územnoplánovacej dokumentácie obce alebo jej časť,
- d) vyhodnotenie vplyvu demografických, sociálnych, environmentálnych a ekonomických vývojových tendencií na územný rozvoj obce,
- e) vyhodnotenie urbanistickej štruktúry, krajinej štruktúry a limitov územia obce,
- f) priemet území krajinej infraštruktúry miestneho významu a území ochrany prírody a krajiny miestneho významu,
- g) návrh plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a plôch zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
- h) urbanistickú koncepciu rozvoja obce, priemet zastavaného územia a členenie na priestorovo-funkčné celky a priestorovo-funkčné časti,
- i) zdôvodnenie a opis regulácie a spôsob výpočtu limitov,
- j) vymedzenie plôch určených na odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov,
- k) zásady a podmienky vyplývajúce z osobitných predpisov.

2. Informatívna časť územného plánu obce v grafickej časti obsahuje grafické znázornenia:

- a) širších vzťahov a vymedzenia riešeného územia,
- b) urbanistickej štruktúry a krajinej štruktúry a limitov územia obce,

- c) urbanistickej koncepcie rozvoja obce, vymedzenia zastavaného územia a členenia na priestorovo-funkčné celky a priestorovo-funkčné časti,
- d) priemetu území krajiny infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny miestneho významu,
- e) návrhu plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a plôch zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
- f) iných územných limitov, vyplývajúcich z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, a limitov ochranného a bezpečnostného pásma,
- g) plôch určených na odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov.

Záväznú časť územného plánu obce v textovej časti tvoria regulačné listy s regulačnými podmienkami jednotlivých priestorovo-funkčných celkov, ktoré obsahujú:

- a) číselné alebo iné označenie alebo názov priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
- b) grafickú schému polohy a vymedzenie priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
- c) plošnú výmeru priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
- d) identifikáciu polohy a stručnú charakteristiku priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
- e) priestorové usporiadanie územia s uvedením parametrov základných regulatívov a podľa potreby voliteľných regulatívov pre plochy priestorovo-funkčných celkov, priestorovo-funkčných častí a pozemkov,
- f) funkčné využívanie územia s uvedením základnej funkcie a jednej alebo viacerých neprípustných funkcií a podľa potreby jednej alebo viacerých prípustných funkcií,
- g) súpis plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a súpis plôch pre umiestnenie zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme s uvedením ich druhu a účelu,
- h) súpis osobitných území, ak sú na území priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti navrhované,
- i) identifikáciu územia, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, ak sa v priestorovo-funkčnom celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti nachádzajú, pre ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny,
- j) určenie ostatných území, v priestorovo-funkčnom celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti, pre ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny.

Záväznú časť územného plánu obce v grafickej časti tvorí regulačný výkres, ktorý grafickými prostriedkami a opismi vyjadruje priestorovú a funkčnú reguláciu územia, a ktorý obsahuje:

- a) základné údaje,
- b) hranicu územia obce,
- c) hranicu zastavaného územia obce,
- d) členenie územia na priestorovo-funkčné celky alebo na priestorovo-funkčné časti,
- e) priestorovú reguláciu vyjadrenú prostredníctvom základných regulatívov a podľa potreby voliteľných regulatívov priestorového usporiadania územia,
- f) reguláciu funkčného využívania územia s uvedením základnej funkcie a jednej alebo viacerých neprípustných funkcií a podľa potreby jednej alebo viacerých prípustných funkcií,
- g) priemet plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a priemet plôch pre umiestnenie zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
- h) priemet osobitných území,
- i) priemet území, v ktorých sa nachádzajú pamiatkové rezervácie alebo pamiatkové zóny, pre ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny,
- j) priemet ostatných území, pre ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny,

8.2. Požiadavky na spôsob spracovania územného plánu obce (§13 Vyhlášky č.392/23 Z.z.)

- textová časť informatívnej časti a textová časť záväznej časti územného plánu obce sa spracujú ako dva samostatné dokumenty, ak sa územný plán obce spracuje v členení na priestorovo funkčné celky a priestorovo funkčné časti, regulačné listy v textovej časti záväznej časti územného plánu obce sa spracujú v členení podľa jednotlivých priestorovo-funkčných častí,
- grafická časť záväznej časti územného plánu obce sa spracuje v elektronickej podobe na podklade mapového diela v záväznom geodetickom referenčnom systéme v podrobnosti spracovania výkresu priestorovej a funkčnej regulácie v mierke 1 : 5000; ak je potrebná väčšia podrobnosť spracovania pre zastavané územie obce sa môže spracovať v mierke 1 : 2 000,

- ak to dovoľuje alebo si to vyžaduje prehľadnosť a rozlíšenie zobrazovaných javov a skutočností alebo regulačných podmienok rozvoja územia, je prípustné jednotlivé výkresy informatívnej časti alebo záväznej časti zlučovať alebo rozdeľovať na viacero formátov, ktoré zobrazujú inú skupinu javov, skutočností alebo regulačných podmienok, pričom mierka ich zobrazenia je rovnaká,
- územný plán sa spracuje v elektronickej podobe, v strojovo čitateľnom formáte vrátane priestorových údajov vo vektorovej forme,
- základné podklady, ktoré sa použijú pre spracovanie územného plánu sú digitálny obraz Slovenskej republiky (§ 25 ods. 4 zákona) a priestorové údaje z informačného systému geodézie,
- pre spracovanie územného plánu sa použijú priestorové údaje primerane k mierke jej spracovania (*Jednotným štandardom výmenného dátového formátu odovzdávaných dát územnej štúdie sa rozumejú požiadavky na dátové formáty pre jednotlivé skupiny odovzdávaných dát, priestorovú lokalizáciu odovzdávaných dát, rozlíšenie rastrových dát, obsah metaúdajov a dátový formát metaúdajov*),
- odovzdávané dáta územného plánu musia spĺňať požiadavky uvedené v prílohe č. 3 a 4 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 153/2024 Z.z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov,

Územný plán bude spracovaný v komplexnom rozsahu a štruktúre v rozsahu textovej a grafickej ako:

A. Textová a tabuľková časť členená na:

- A.1. Informatívna časť
- A.2. Záväzná časť

B. Grafická časť

- B.1. Širšie vzťahy M 1:10 000
- B.2. Výkres problémových javov (limity a potenciály územia) M 1:5 000
- B.3. Výkres komplexného urbanistického návrhu M 1:5 000
- B.4. Výkres verejnej dopravnej vybavenosti M 1:5 000
- B.5. Výkres verejnej technickej vybavenosti M 1:5 000
- B.6. Výkres krajinnej štruktúry a územný systém ekologickej stability M 1:5 000
- B.7. Výkres návrhu regulácie funkčného využitia a priestorová regulácia M 1:5 000
(vymedzenie regulovaných priestorov) alt. M 1:2 000
- grafická časť bude vyhotovená v dohodnutom formáte. Grafickú časť vypracovať a dodať v digitálnej forme v programovom prostredí jedného z týchto vektorových súboroch (dwg, dxf, dgn, shp).
- odovzdané bude 1x v tlačenej verzii. Geodáta a pdf. verzia bude odovzdaná na elektronickom nosiči podľa dohody.

8.3. Požiadavky na metodiku a minimálny požadovaný rozsah a usporiadanie údajov záväznej textovej časti územného plánu.

Požiadavka na minimálny obsah a rozsah spracovania územného plánu obce Vinica je podľa Metodiky v Prílohe č. 6 Vyhlášky č. 153/2024 Z.z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov v rozsahu územného plánu obce.

- regulačnú časť územného plánu **v textovej časti** bude tvoriť
 - Regulačný list priestorovo-funkčného celku, ktorý sa nečlení na priestorovo-funkčné časti a na skupiny pozemkov podľa prílohy č. 1 bod 5.
 - Regulačný list priestorovo-funkčného celku, ktorý sa člení na priestorovo-funkčné časti podľa prílohy č. 1 bod 6.
 - Regulačný list priestorovo-funkčného celku, ktorý sa člení na skupiny pozemkov podľa prílohy č. 1 bod 7.
 - Regulačný list priestorovo-funkčného celku, ktorý sa člení na priestorovo-funkčné časti a na skupiny pozemkov podľa prílohy č. 1 bod 8.
- regulačnú časť územného plánu **v grafickej časti** bude tvoriť
 - regulačný výkres, ktorý grafickými prostriedkami sa bude riadiť štandardizovanými javmi územného plánu obce pre mierku spracovania 1 : 5 000 v zmysle §3 písm. c),
 - rešpektovať požiadavky na jednotný štandard grafického vyjadrenia štandardizovaných javov záväznej grafickej časti územného plánu podľa a Prílohy č. 2 - Grafický štandard javov - regulačný výkres územného plánu obce.

8.4. Požiadavky na vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby.

V zmysle zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ÚP“) a Vyhlášky č. 392/2023 Z.z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia (ďalej len „Vyhláška“) vymedzí územný plán obce Vinica verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Požiadavky:

- pri návrhu plôch na verejnoprospešné stavby je potrebné uvažovať s verejnoprospešnými stavbami hlavne v týchto kategóriách:
 - dopravné a líniové stavby a zariadenia miestneho významu (miestne a účelové cesty, pešie komunikácie, cyklotrasy),
 - energetické a vodohospodárske stavby a zariadenia miestneho významu, vrátane protipovodňových opatrení,
 - plochy pre verejné priestranstvá, nekomerčné zariadenia občianskeho vybavenosti, športu a oddychu,
 - plochy pre verejné priestory „zelenej“ a „modrej“ infraštruktúry,
- návrh vymedzenia verejnoprospešných stavieb bude súčasťou záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie,
- premietnuť plochy pre verejnoprospešné stavby do samostatnej schémy záväzných častí,
- verejnoprospešné stavby stanovené v záväznej časti nadradenej ÚPD „ÚPN-VÚC Banskobystrický kraj“ v znení doterajších zmien a doplnkov, ktoré sa vzťahujú na riešené územie obce Vinica zapracovať do návrhu verejnoprospešných stavieb.

9. Informácie o potrebe vypracovania variantného návrhu riešenia.

Územný plán bude vypracovaný v jednom invariantnom riešení optimálneho funkčného využitia a priestorového usporiadania navrhovanej koncepcie územného rozvoja územia obce Vinica v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj neskôr s Koncepciou rozvoja regiónu Banskobystrického kraja. Variantné riešenia sa nevyžadujú.